

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-408

17.4.2026

Fremtind Forsikring AS

Reise/reisegods

Reisegods oppbevart i bil over natten – fal. § 4-8.

Sikredes leiebil ble stjålet fra offentlig parkeringsplass i Ghana 26.12.24. I bilen lå bl.a. pass, bankkort og kontanter. Forholdet ble samme dag meldt til SOS International og politianmeldt. Skaden ble meldt til foretaket 21.1.25. Bilen ble gjenfunnet 27.1.25, og gjerningspersonene ble pågrepet. Pass og reisedokumenter ble returnert, mens to koffertyer med gaver (oppgitt verdi kr 79 213), kontanter tilsvarende ca. kr 3 500 og leilighetsnøkler ble meldt tapt. Foretaket avkortet 6.3.25 erstatningen med 100 % under henvisning til brudd på sikkerhetsforskrift om oppbevaring av gjenstander i motorvogn om natten. Etter klage opprettholdt klageservice avkortningen for kontanter, men utbetalte kr 14 166 for øvrig dokumentert reisegods etter 10 % aldersfradrag. Sikrede krevde full erstatning. Nemnda kom til at sikrede var mer enn lite å laste for brudd på sikkerhetsforskrift, og viste til at sikrede hadde et enkelt og nærliggende handlingsalternativ, ved å flytte reisegodset fra bilen til leiligheten der sikrede skulle bo. Foretakets avkortning måtte derfor aksepteres. Nemnda kom videre til at sikrede ikke i tilstrekkelig grad hadde dokumentert sitt krav for tapt reisegods, utover det tap som foretaket hadde erstattet.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: ca. kr 85 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om ytterligere erstatning for tap av reisegods i Ghana.

Sikrede har reiseforsikring gjeldende fra 30.5.24–30.5.25 som omfatter:

Tyveri

Med tyveri menes at eiendeler sikrede har i sin besittelse blir tatt fra sikrede, jf. straffelovens §§ 321 og 322. At eiendeler mistes/ gjenglemmes/ kommer bort og senere beholdes av en finner, er ikke å anse som tyveri.

For forsikringen gjelder følgende sikkerhetsforskrift i pkt. 2.7:

- Penger/verdipapirer skal du ha på/med deg, eller låse inn i fastmontert safe/oppbevaringsboks i bygning. Nøkler/koder skal oppbevares utilgjengelig for uvedkommende.
- ...
- De forsikrede gjenstandene skal ikke etterlates i/på motorvogn, campingvogn, båt eller telt om natten. Med natten menes tiden mellom kl.00.00 og 06.00.

Sikrede var i perioden 17.12.24 til 13.1.25 på reise i Ghana. Hans leiebil ble 26.12.24 stjålet fra en offentlig parkeringsplass. Sikrede kontaktet samme dag SOS International og opplyste at det i bilen var en veske i bilen som inneholdt pass, bankkort og om lag kr 5 000 i kontanter. Det ble videre opplyst i samtalen at forholdet var meldt til politiet, og at politirapport forelå.

Sikrede meldte 21.1.25 om tyveri av leiebil og personlige eiendeler til foretaket. Han opplyste at bilen ble gjenfunnet 27.1.25 etter en politijakt, og at de involverte gjerningspersonene ble

pågrepet og satt i varetekt. Sikrede fikk tilbake sekken med pass og reisedokumenter, men to koffertene med gaver til familiemedlemmer, anslått til en samlet verdi av kr 79 213, kontanter tilsvarende GHC 4 000 (om lag kr 3 500), samt nøkler til leiligheten var borte.

Foretaket redegjorde i brev av 18.2.25 for gjeldende sikkerhetsforskrifter, stilte sikrede en rekke spørsmål og ba om ytterligere dokumentasjon. Sikrede svarte 25.2.25:

1. Hvorfor jeg ikke meldte tap av koffertene den 27.12.24

Da jeg først kontaktet SOS International, var situasjonen kaotisk fordi bilen nettopp var stjålet. Jeg var i sjokk, og min høyeste prioritet var å melde fra om selve biltyveriet og sikre at pass og andre kritiske dokumenter ikke var borte. Den opprinnelige planen var at koffertene skulle hentes i leiligheten før avreise ved morgengry neste dag, men en venn som ønsket å hjelpe meg, la dem i bagasjerommet kvelden før — uten at jeg fikk dette tydelig med meg i alt stresset. Jeg trodde at koffertene fortsatt var i leiligheten og forstod først senere at de var i bilen da tyveriet skjedde. Av denne grunn ble ikke tapet av koffertene nevnt umiddelbart da jeg meldte saken den 27.12.

2. Dato for politianmeldelse kontra hendelsestidspunkt

Tyveriet ble varslet til politiet samme natt (26.–27.12). Ghanesiske prosedyrer for utstedelse av skriftlige politiattester er imidlertid annerledes enn i Norge, og den formelle rapporten ble først datert og fullført 18 dager senere. Politiets hurtige innsats forklarer at bilen ble funnet så raskt, og den endelige, skriftlige rapporten som bekrefter sakens status og rettsbehandling, ble utstedt før hjemreisen min.

3. Hvorfor jeg vurderte tidligere hjemreise og hvorvidt noe ble igjen i leiligheten

Jeg hadde leid leiligheten (vedlagt leiekontrakt) og hadde tatt med meg det meste av kontanter og verdier i bilen på grunn av et planlagt familiebesøk. Etter tyveriet sto jeg uten kontanter og vurderte derfor en tidligere retur til Norge. Samtidig hadde jeg allerede betalt for hele oppholdet, og fikk dessuten låne penger av min fetter og gode venner i Ghana. Dette gjorde det mulig å fullføre oppholdet som planlagt.

4. Eie-/leieforhold for leilighet og bil

- Leiligheten var leid; vedlagt dokumentasjon bekrefter dette.
- Bilen eies av meg; bekreftelse på eierskap og registreringsdokumenter er vedlagt.

5. Tidspunktet for hendelsen

Ifølge politiet og min egen tidslogg forsvant bilen fra en offentlig parkeringsplass i tidsrommet ca. kl. 23.00–01.00 natt til 27.12. Bilen sto der i underkant av to timer. Jeg låste den før jeg dro, men nøkkelen ble dessverre mistet eller frastjålet da jeg var på et utested, slik at tyvene fikk tilgang.

6. Hvorfor koffertene, pass, bankkort og kontanter befant seg i bilen

Vi skulle kjøre videre på et tidlig familiebesøk innenlands, og planen var å ha alt klart i koffertene for rask avreise. Da kameraten min hadde lagt koffertene i bagasjerommet, regnet jeg med at det var en midlertidig og trygg løsning for kvelden, ettersom jeg trodde jeg hadde full kontroll på bilnøkkelen.

7. Gaver på tapslisten og dokumentasjon

De fleste gavene er fra nære familiemedlemmer i både Ghana og andre land, og disse ble ofte kjøpt kontant i lokale markeder. Kvitteringer finnes kun i begrenset grad. Jeg har vedlagt alt jeg har klart å innhente av dokumentasjon.

8. Ikke forsvarlig å bære store kontantbeløp på seg i Ghana

Ghana er et land der risikoen for ran kan være høyere enn i Norge. Det å bære store pengebeløp på seg kan potensielt utsette en for alvorlig fare. Det var nettopp slike sikkerhetsmessige betraktninger som lå til grunn for at pengene ble oppbevart i en låst bil, fremfor at jeg bar dem personlig i et folkerikt område på kveldstid. Jeg handlet i tråd med hensynet til egen sikkerhet og liv og helse, som jeg mener må veie tungt i denne sammenhengen.

9. Sikkerhetsforskrifter og varslet brudd

Jeg er klar over selskapets vilkår om at penger og verdier skal oppbevares på/med sikrede eller i en fastmontert safe, og at nøkler ikke må bli tilgjengelige for uvedkommende. I dette tilfellet:

Bilen var låst og skulle stå parkert svært kort tid.

Jeg tok høyde for den lokale ransfaren og vurderte det som mindre risikabelt å ha kontantene låst ned enn å bære alt på meg ute i byen.

Det var dessverre helt utenfor min kontroll at bilnøkkelen ble stjålet eller mistet.

10. Årsakssammenheng og mitt handlingsalternativ

Jeg forstår at selskapet kan vurdere å gjøre forbehold ved sikkerhetsbrudd jf. forsikringsavtaleloven § 4-8, men jeg vil understreke at jeg ikke handlet grovt uaktsomt.

- Tyveriet var plutselig og uforutsett.
- Jeg hadde ingen grunn til å tro at nøkkelen var borte, og jeg låste bilen da jeg forlot den.
- Valget om å oppbevare koffertene og kontantene i bagasjerommet var begrunnet i reiseplanen samt sikkerhetsvurderinger rundt det å bære store kontantbeløp på meg ...

I brev 6.3.25 ble sikredes krav avkortet med 100 %, med bakgrunn i brudd på sikkerhetsforskriftene.

Avslaget ble påklaget til foretakets klageservice 10.3.25. Klageservice opprettholdt avkortningsgraden for kontanter og utbetalte erstatning for øvrig reisegods der eierskap og kjøp var dokumentert, med et samlet beløp på kr 14 166 etter 10 % aldersfradrag.

Saken ble bragt inn for Finansklagenemnda 13.4.25.

Sikrede bestrider at foretaket kan avkorte med 100 % med hjemmel i fal. § 4-8. Sikrede har vist til at bilen var låst og kun sto ubevoktet i ca. 1,5–2 timer fra kl. 23:30 til kl. 01:00, jf. politirapport. Sikrede var derfor ikke mer enn lite å legge til last. Sikrede anfører videre at et eventuelt brudd på sikkerhetsforskrift ikke har hatt avgjørende betydning for tyveriet, og at det forhold at tidsrommet krysset midnatt ikke i seg selv kan begrunne full avkortning.

Sikrede bestrider videre at foretaket kan avslå erstatning pga. manglende kvitteringer for gjenstander mottatt som gaver og kontantkjøp i utlandet, og at alternativ dokumentasjon burde vært vurdert skjønnsmessig.

Foretaket anfører at 100 % avkortning for kontanter er i samsvar med fal. § 4-8, og at ytterligere erstatning for øvrige gjenstander kan dekkes ved fremleggelse av dokumentasjon som bekrefter kjøp og eierskap.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for ytterligere erstatning under reiseforsikringen fordi

1. avkortningen er i strid med fal. § 4-8; og
2. kravet er tilstrekkelig dokumentert.

1. Avkortningsspørsmålet

Spørsmålet er om foretaket kan foreta full avkortning av kontanter som følge av brudd på sikkerhetsforskrift i reiseforsikringen, jf. fal. §§ 4-8.

Forsikringsbeviset angir følgende sikkerhetsforskrift:

De forsikrede gjenstandene skal ikke etterlates i/på motorvogn, campingvogn, båt eller telt om natten. Med natten menes tiden mellom kl.00.00 og 06.00.

Etter det opplyste ble to koffert, kontanter og nøkler etterlatt i en motorvogn som sto parkert på offentlig parkeringsplass i tidsrommet kl. 23.00–01.00 natt til 27.12.24. Dette utgjør et objektivt brudd på sikkerhetsforskriften, jf. fal. § 4-8 første punktum. Det legges videre til grunn at det

foreligger årsakssammenheng mellom bruddet på sikkerhetsforskriften og tyveriet, jf. § 4-8 annet punktum. Etter ordlyden har sikrede bevisbyrden for manglende årsakssammenheng, og slike bevis er ikke fremlagt.

Spørsmålet blir dermed om sikrede var mer enn «lite å legge til last» for bruddet, jf. fal. § 4-8 andre punktum. Det dreier seg om brudd på en skriftlig handlenorm i en kontrakt sikrede har inngått, og normen har som formål å unngå risiko for skade. Utgangspunktet er at et slikt brudd må regnes som uaktsomt. Samtidig er sikrede beskyttet mot mer unnskyldelige forsømmelser, jf. Bull/Wilhelmsen, Forsikringsrett 2024 s. 405.

Sikrede har forklart at bilen var låst, og at koffertene og kontantene var plassert i bagasjerommet. Dette eliminerer imidlertid ikke risikoen for tyveri. Risikoen for tyveri ved parkering på offentlig sted anses generelt som høy, og øker ytterligere på nattestid, jf. bl.a. FinKN 2014-170. Risikoen skjerpes også ut fra de konkrete forholdene på stedet sikrede befant seg, jf. bl.a. FinKN 2021-529 og 2014-383.

Sikrede har forklart at eiendelene var pakket i bilen for å ha alt klart for rask avreise til familiebesøk dagen etter. Sikrede har videre forklart at koffertene ble plassert i bagasjerommet av en kamerat. Sikrede oppfattet dette som en midlertidig og forsvarlig løsning for kvelden, fordi han hadde kontroll over bilnøkkelen. Sikrede viser til at bagasjen kun skulle stå i bilen i kort tid, og at det var tryggere å oppbevare kontantene i bilen enn på kroppen i et område preget av ran og hyppige lommetyverier.

Ut fra sikredes forklaring om kriminalitet i området, var risikoen ved å oppbevare to koffert og kontanter i en bil parkert over natten i dette området åpenbar og synlig. Nemnda mener det enkle og nærliggende handlingsalternativet var å flytte reisegodset fra bilen til leiligheten for oppbevaring frem til avreise dagen etter. Dette gjelder i særlig grad for kontantene, som var lette å ta med seg. Nemnda kan ikke se at sikredes adferd er unnskyldelig. Sikrede er derfor mer enn «lite å legge til last», jf. fal. § 4-8 andre punktum.

Avkortning kan da finne sted under hensyn til graden av skyld, arten av den sikkerhetsforskriften det dreier seg om, årsakssammenheng og forholdene for øvrig, jf. fal. § 4-8 tredje punktum. Foretaket har foretatt en avkortning på 100 % for tapte kontanter, men ikke foretatt noen avkortning på øvrig reisegods. Dette er i samsvar med praksis, jf. eksempelvis FinKN 2026-36, og må aksepteres.

2. Dokumentasjonsspørsmålet

Spørsmålet er om resten av kravet er tilstrekkelig dokumentert.

Fal. § 8-1 første ledd angir:

Ved oppgjør skal sikrede gi selskapet de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for sikrede, og som selskapet trenger for å beregne sitt ansvar og utbetale erstatningen.

Dokumentasjonskravet omfatter opplysninger og dokumenter som har betydning både for spørsmålet om kravet er omfattet av forsikringen, og for beregningen av erstatningens størrelse. Sikrede må kunne sannsynliggjøre at det har oppstått en skade som foretaket i henhold til vilkårene svarer for. Dette gjelder alle sider ved tapet som er relevante for foretakets ansvar, herunder eierskap til, alder på og verdien av den forsikrede gjenstand, jf. bl.a. FinKN 2025-714:

Sikrede plikter å fremlegge det foretaket 'trenger for å beregne sitt ansvar'. Foretaket er bare ansvarlig for å erstatte gjenstander sikredes faktisk har hatt og med utgangspunkt i gjenanskaffelsesverdi for tilsvarende gjenstand. Ved verdifulle gjenstander må foretaket kunne be om dokumentasjon i form av kvitteringer, bankutskrifter e.l. for å dokumentere innkjøp og verdi. Slike dokumenter vil normalt være tilgjengelige for sikrede eller i hvert fall kunne fremskaffes.

Sikrede har fremlagt en tapsliste med samlet tap på kr 79 213. Det er anført at samtlige gjenstander enten er kjøpt eller mottatt i gave i 2024. Foretaket har bekreftet at det er fremlagt dokumentasjon på følgende gjenstander: Garmin pulsbånd, Nike Aeroswift løpeshorts, Adidas 2-in-1-shorts, Puma Deviate Nitro Elite 2, Nike Lunargato, Nike Aeroswift tights, Puma Deviate Nitro Elite 3, Nike Air Force og Garmin Forerunner 255. Gjenkjøpspris for disse gjenstandene utgjør samlet kr 15 740. Disse er erstattet av foretaket med 10 % aldersfradrag.

Det resterende kravet på kr 64 601 er ikke dokumentert. Sikrede har opplyst at kvitteringer ikke foreligger, og foruten en trillekoffert og et par sko fra Asics, er det kun anført at de øvrige gjenstandene er mottatt som gaver i 2024. En slik generell og udokumentert angivelse er ikke tilstrekkelig til å sannsynliggjøre verken eierskap eller verdi, jf. FinKN 2023-210:

En ren angivelse av gjenstanden med en verdi er ikke tilstrekkelig til å dokumentere at sikrede har eid gjenstanden, hvor lenge han har hatt den og hva den kostet da han kjøpte den. Kravene kan derfor ikke regnes som tilstrekkelig dokumentert.

Flere av de oppførte gjenstandene fremstår som relativt kostbare. Samtlige er etter sikredes forklaring anskaffet i samme år som skadetidspunktet. I et slikt tilfelle må det kunne forventes at kravet kan dokumenteres med kvitteringer, kontoutskrifter, ordrebekreftelser eller tilsvarende. Slik dokumentasjon er nødvendig for å identifisere den enkelte gjenstand med hensyn til type, alder og verdi, og dermed for å gi grunnlag for foretakets erstatningsberegning.

Sikrede viser i ettertid til kontoutskrifter og bekreftelser fra vitner/reisefølge, men nemnda kan ikke se at denne typen dokumentasjon er fremlagt.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).